

Skyttekort - Viltmål

Grundutbildning

Innehållsförteckning

Upplägg del 2.....	3
Kompletterande material.....	3
4. Säkerhet, vapen och ammunition	4
Säkerhet.....	4
Vapen.....	4
Luftgevär.....	4
Krutgevär	4
Allmän skjutteknik.....	5
5. Tävlingsgrenar	9
Internationella grenar (ej olympiska grenar)	9
Nationella grenar.....	9

Copyright: Svenska Skyttesportförbundet

Utgivningsdatum: 2019-12-16

Fotograf framsida: Josefin Warg/Svenska Skyttesportförbundet

Kontakt:

Svenska Skyttesportförbundet

Box 11016

100 61 Stockholm

08-699 63 70

office@skyttesport.se

Upplägg del 2

Välkommen till det kompletterande materialet för utbildningen Skyttekort – Viltmål. Här hittas du grenspecifika bestämmelser kring säkerhet, ammunition och tävlingsgrenar i viltmål. Denna del av utbildning är grenspecifik och är ett obligatoriskt komplement till den generella delen av utbildningen.

Detta kort är obligatoriskt för att kunna söka tävlingslicens i SvSF.

Kompletterande material

Träffsäkert – SvSF:s webb-tv magasin
Regelboken för internationellt skytte
Vapenlagen och dess tillämpning
Blanketter för licensansökan, lånelicens

Fördjupningsmaterial

Om ni vill arbeta mer med något område än vad som erbjuds här, kan ni hitta fördjupningsmaterial på hemsidan: www.skyttesport.se

4. Säkerhet, vapen och ammunition

Inledning

I följande stycken nedan finns kaliberbenämningar, dessa kan ibland verka förvirrande beroende på att så kallade kärt barn (patron Kaliber) ofta får många namn. Inom ammunition där kulans diameter är 5,6 mm finns två huvudvarianter, dels med helt omantlad kula 5,6x15R = Cal .22 LR (.22 long rifle) som är en kantantänd patron. Samt en vanlig patron med mantlad kula och med centralantändning Cal 5,7x43 vilken även ofta benämns antingen bara 222 men även 222rem (222 Remington).

Säkerhet

Eftersom vi har vapen (gevär) som våra idrottsredskap med skarp ammunition måste alltid säkerheten komma i första hand. Det finns ingen ursäkt att bryta mot gällande säkerhetsbestämmelser. Om man utgår från att alltid behandla ett vapen som om det vore laddat så klarar man de flesta situationer. Var och en som deltar i skjutningar ansvarar för att allt görs för att förebygga olyckor och skador. Med tanke på säkerheten måste alla vapen alltid handhas med största varsamhet. Det förtjänar att upprepas: Säkerheten vid skjutning är viktig. Våra regler är kraftfulla och pekar på allas gemensamma ansvar för att den upprätthålls. Det ankommer på var och en att känna till säkerhetsbestämmelserna och att vara uppmärksam på att de följs.

Vapen

Luftgevär

Det finns ett flertal olika fabrikat av luftgevär vilket oftast innebär att de ser olika ut och fungerar på lite olika sätt. Ur säkerhetssynpunkt är det viktigt att man, innan man börjar använda ett nytt vapen, förvissas sig om hur det fungerar. Ofta är det detaljer som laddning och säkring som skiljer sig mellan olika fabrikat.

Man skiljer på två olika typer av luftgevär. På den ena typen komprimeras luften inför varje skott med hjälp av en spännarm medan den andra typen drivs med kolsyra (CO₂) eller komprimerad luft (PCP) som finns i en särskild behållare. Den senare typen kräver särskild varsamhet då man handskas med tryckkärl och dessa regelbundet måste fyllas.

Dessa så kallade PCP aluminiumtuber med tryck ända upp till 200 atö, måste just därför dessutom av säkerhetsskäl bytas ut vart tionde år.

I Running Target på 10 meter får endast luftgevärsskott med kulans diameter 4,5 mm (Cal .177) användas.

- Läs i regelboken, kapitel 10.4 om de bestämmelser som gäller för hur ett luftgevär får se ut.
- Bekanta dig med de luftgevär som används i din förening. Överensstämmer de med gällande bestämmelser?
- Gå tillsammans igenom de handgrepp som krävs för att, på ett säkert sätt, kunna handskas med gevären.

Krutgevär

Till denna grupp hör viltmålsgevär Cal 5,6 mm (.22 LR) med kantantänd ammunition som mestadels används för Viltmål 50 meter. Det förekommer gevär både med och utan magasin. Krutgevär som används till 80 meter har ofta kalibrar från 5,6 mm till max 8 mm.

På Viltmål 50 meter är endast kaliber 5,6 mm (.22 LR) tillåten.

Vid skjutning av Viltmål 80 m har det numera blivit allt vanligare med .22 LR men det förekommer fortfarande centralantända vapen typ 5,7x43 (222rem) men även grövre kalibrar typ 6,5x55 och 308W för att nämna de vanligaste inom denna kategori, dock sätter reglementet som antydde här ovan ett tydligt stopp mot kalibrar med kulor utöver maximala 8 millimeters diameter.

- Läs i regelboken om de bestämmelserna som gäller för hur ett vapen får se ut.

Ammunition

Ammunitionen är av kaliber 5,6 mm eller Cal .22 LR (long rifle). Patronen består av en vaxad blykula och en hylsa som krutet ligger i. Längs med kanten i i bottenplattans periferi ligger tändsatsen, därav sägs denna sortens ammunition vara kantantänd. Cal .22 LR förekommer oftast i utgångshastigheter från 320 till ca. 430 m/sek.

Kaliber 5,7x43 (222rem) upp till max tillåtna kuldiametern 8 mm har alla centralantänd ammunition. Den vanligaste kalibern är 5,7x43 (222rem), med utgångshastigheter mellan 750 - 1000 m/sek.

Allmän skjutteknik

När gevärsanpassningen sker så bör man vara klädd som vid skyttet. Kolv och stock ska anpassas till skytten och inte tvärtom. Detta är en förutsättning för att man ska bli en bra skytt med höga och jämna resultat. Här följer några viktiga saker att tänka på när man ska anpassa geväret:

Kolvlängd är ett mått mätt från avtryckaren till mitten på bakkappan. Längden måste passas in noggrant så att geväret faller in lätt och smidigt vid anläggningen. Medelvärde 34 - 36 cm.

Pistolgreppet bör fylla ut handen och vara vinklat nästan rakt ner i förhållande till pipan.

Avtryckarfingret ska ligga helt fritt från stocken. Bakkappan passas in samtidigt som kolvlängden och ska ligga an ordentligt mot axeln, geväret ska ligga kvar på samma ställe även efter skott.

Eventuellt kan den skålas något. Kindstöd - kolvkam tillpassas så att det ligger mot kinden. Det finns gevär med justerbart kindstöd. Kikarsiktets avstånd till ögat anpassas efter kikaren och även förstöringsgrad. Kikaren bör sitta så nära att du inte behöver sträcka fram huvudet i anläggningen.

Passar inte kikaren får man inte full bild i okularet. Anläggget ska vara en naturlig rörelse (ej konstlat), vapnet och kikaren ska passa direkt.

Färdigställning

Ett villkor för att nå goda resultat är en balanserad skjutställning. Grunderna för en sådan läggs redan i färdigställningen. Man bör lära sig hur kroppen och geväret ska "ställas" in för att få god balans och följsamma rörelser i skyttet. Balans i kroppen minskar muskelspänningen och ger därmed skytten större förutsättning för en följsam och avspänd rörelse. Man får lättare att genomföra samma rörelsemönster och når därigenom en jämnare och högre skjutstandard.

Fotställning

Man ska stå på skjutplatsen så att det är bekvämt att skjuta mot hela banans skjutområde. Genom att vrida från fotled till höft, ska man kunna följa figuren hela sträckan. Står man fel resulterar det ofta i att man börjar skjuta med armarna och därmed får dåliga skott. Den rätta fotställningen har man när man står bekvämt och kan följa målet hela banan lika lätt åt båda hållen. Nollpunkten ska normalt vara mitt i banan. Benen ska vara raka och vila naturligt i knäleden utan anspänning. En för bred fotställning ökar muskelspänningen, försvårar vridningen vid målföljningen och ger ett stelt skytte. För tätt mellan fötterna ger dålig balans och kroppen känns instabil.

Handställning

För högerskyttar placeras vänster hand relativt långt fram på framstocken, ca. en handsbredd framför gevärets balanspunkt. Handen bör hållas i ett naturligt läge utan spänning och greppet om framstocken bör ej vara hårt, håll stadigt utan att krama. Låt vapnets egen vikt enbart få falla ned i handen och dra ej bakåt. Höger hands grepp om pistolgreppet ska vara ett stadigt och ordentligt grepp utan att krama. Lång- och ringfinger ska dra geväret bakåt mot axeln ganska kraftigt för att få samma rekylupptagning varje gång. Samtidigt ska insidan av handen hjälpa till att hålla vapnet in mot kinden. Pekfingret ska ha kontakt med avtryckaren hela tiden från färdigställning till avlossat skott.

Lyft - Anläggning

Var uppmärksam på att färdigställningen är reglementsenlig!
I reglementet står "Till dess någon del av målet blir synligt ska skytten inta färdigställning med geväret i båda händerna så att någon del av bakkappan vidrör höften eller bålen enligt ISSF:s höjdmärkning, (motsvarar vanligen höjdläget av toppen på din så kallade höftkam). Rörelsen (målföljning) ska ske genom vridning av kroppen i fotleder till höft (endast underkropp), inte med armarna. Med armarna ska du bara lyfta geväret och hålla det mot axeln. Pipan ska i färdigställningen hållas så att man vid lyftet, anläggningen, får kikarbilden att hamna i rätt höjd på figuren. Huvudet ska i färdigställning hållas i samma läge som efter anläggningen. Dvs. geväret ska komma till kinden och inte tvärt om. Det är viktigt att bevara samma skjutställning och balans från skott till skott.

Höjdmärkingsband

Fixering av riktpunkt

Vid skjutning mot löpande viltmål är det helt avgörande att koncentrera blicken mot den punkt i figuren man ska sikta på. När målet blir synligt ska blicken hårt fixeras mot området kring riktpunkten innan man lyfter geväret. Kikarsiktet ska endast förstärka bilden av riktpunkten. Man ska alltså inte leta i kikaren efter riktpunkten, ögonen ska fixera riktpunkt på målet medan man lyfter geväret till fullt anlägg.

Uppfångning av figuren

Var figuren fångas upp med geväret beror på skyttens reaktionstid. Geväret ska riktas in så att när figuren blir synlig ska man hinna lyfta geväret samtidigt som sidvridningen med kroppen påbörjas och kommer i takt med figuren i så lugn och behärskad rörelse som möjligt. Stressa inte, stressar man i lyftet blir det ett dåligt anlägg med dåligt skott som följd.

Avfyring

För att kunna göra en riktig avfyring måste kontakten mellan avtryckarfingret och avtryckaren vara god. Man behöver träna på avfyringar för att lära sig hur hårt man ska belasta avtryckaren.

Några viktiga grunder

1. Fötterna ska ställas så man kan följa målet hela banan lika lätt åt båda hållen.
2. Figuren ska fångas med blicken innan lyftet påbörjas (använd båda ögonen).
3. Påbörja sidvridningen samtidigt som lyftet av geväret mot full anläggning.
4. Släpp inte fixeringen av riktpunkten. Man får absolut inte fokusera riktmedlet.
5. Gå lugnt in mot riktpunkten och avfyr.
6. Stoppa inte geväret i avfiringen utan fortsatt målföljningen en bit efter det att avfyring skett. Håll blicken kvar på riktpunkten.

Personlig utrustning

Det är viktigt att man använder samma utrustning på träning som på tävling, detta för att det inte ska skilja sig något mellan dem. Utrustningen påverkar skyttet, som t.ex. balans, sidvridning och målföljning.

Mössa med bred skärm kan med fördel användas under all väderlek, den sparar ögonen och är outhärlig under soliga och varma dagar.

Kåpor eller proppar ska användas som hörselskydd för att skydda mot hörselskador, men även för att utestänga ovidkommande ljud som kan störa din koncentration. Av samma anledning välj modell på hörselskydden så att deras kåpor inte slår i kolven.

Hörselskydd med någon form av inbyggd ljudförstärkande- eller ljudmottagande anordningar är icke tillåtna för skyttarna eller coacherna.

Kläder och skor bör kännas mjuka, behagliga och lediga. De ska vara bekväma men måste samtidigt vara varma. En kall skytt skjuter sämre, man blir stel och får problem med vridningen. Särskilt känsliga kroppsdelar är underliv och ben. Långa benunderkläder kan ofta behövas. Man kan med fördel använda sig av skjutväst eller skjutjacka. Vilket som är bäst är svårt att säga, men grundtanken är att det ska gå lätt att lyfta geväret från färdigställning till anläggning och att geväret ska ligga stadigt mot axeln vid skott. Viktigt är att man har en sko som sitter stadigt om foten och samtidigt är bekväm.

Andra viktiga saker att ha med på träning och tävling är några lämpliga verktyg till geväret och något att göra ren pipan med och inte minst regelboken som man också är skyldig att kunna.

5. Tävlingsgrenar

Running Target och Viltmål är inte längre olympiska grenar. Vilket de tidigare var, VM är den högsta tävlingen där Running Target 10 m och Viltmål 50 m avgörs.

Internationella grenar (ej olympiska grenar)

Running Target

Running Target är en luftgevärsgren. Det rörliga målet har två 10-ringade träffområden och banans målområde är 2 meter. Man tävlar i regelbundna och blandade lopp. Geväret drivs av komprimerad luft normalt benämnd PCP, eller CO₂ (kolsyra) och har en kaliber på 4,5 mm. Gevärets kikarsikte får ha en förstoring på max 4 gånger. Det finns två olika tävlingar i Running Target. Running Target regelbundna lopp samt Running Target oregelbundna lopp. I regelbundna skjuter man 30 + 30 skott, tavlan visar sig i 5 sekunder i första loppet (långsamma) och 2,5 sekunder i andra loppet (snabba). I regelbundna lopp skjuts en medaljmatch för att avgöra vem som vinner.

Inom momentet oregelbundna lopp blandas slumpvis dessa två visningstider och skyttarna skjuter 20 + 20 skott. Men även om långsamma och snabba lopp i serien blandas slumpvis, har alla deltagare vid seriens slut skjutit mot exakt samma antal långsamma respektive snabba lopp.

Viltmål 50 meter

Målet är en 10-ringad rörlig vildsvinsfigur i naturlig storlek och målbanans bredd är 10 meter. Liksom inom 10 m Running Target för luft innehåller 50 m tävlingen antingen regelbundna eller blandade lopp. Geväret skall vara max kaliber 5,6 mm d.v.s. för Viltmål 50 m är enda tillåtna kalibern (.22 LR). Medan regler för sikten är liberalare, här får kikarsikte med valfri förstoringsgrad användas.

Viltmål 80 meter

Målet är en 10-ringad rörlig älgfigur i naturlig storlek på en målbana som är 23 meter bred. Visningstiden är 4,3 sekunder. Geväret har ett kikarsikte med varierande förstoringsgrad. En tävling omfattar 40 (20 + 20 lopp) enkelskott, respektive 40 skott (20 lopp) dubbelskott i separata tävlingar.

Nationella grenar

Enkel Kulkombination

Enkel kulkombination består av 20 långsamma lopp 50 meter och 20 lopp enkelskott 80 meter. Respektive grens tekniska regler.

Dubbel kulkombination

Dubbel kulkombination består av 20 snabba lopp 50 meter och 20 dubbelskott 80 meter. Respektive grens tekniska regler.

Jaktkombination

Denna gren består av tre delgrenar, Viltmål 50 meter (gris), Viltmål 80 meter och Nationell Skeet. Varje

grens tekniska regler tillämpas. Tävligen är oftast en tvådagarsstävling med samma program båda dagarna.

Enkel Jägarkombination

Programmet består här av fyra delgrenar, Viltmål 50 meter (bock), Viltmål 80 meter, Nationell Skeet plus Nordisk Trap. Varje grens tekniska regler tillämpas. Tävligen skjuts under en dag och maxpoängen är 200.

SVENSKA SKYTTESPORTFÖRBUNDET

office@skyttesport.se | www.skyttesport.se